

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Хіміко-біологічний факультет

Кафедра ботаніки і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
Завідувач кафедри /С.М. Подорожний
(протокол №1 від 02 вересня 2020 р.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКСПЛУАТАЦІЯ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ

для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти **другий (магістр)**

Галузь знань **20 Аграрні науки та продовольство**

Спеціальність **206 Садово-паркове господарство**

Освітня програма **Садово-паркове господарство. Ландшафтний дизайн.**

Мелітополь, 2020

Розробники: к.т. н., доцент Павленко О.М, к.б.н., доцент Подорожний С.М.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми к. с.-г. н., доцент /Туровцева Н.М./

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Ступінь вищої освіти: другий (магістерський) Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 206 Садово-паркове господарство Освітня програма: Садово-паркове господарство. Ландшафтний дизайн.	Обов'язкова	
Блоків – 3		Рік підготовки:	
		1-й	-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	-й
		Лекції	
		14 - год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 - год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Навчальна практика**	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		46 - год.	год.
Тижневих годин**-	Вид контролю екзамен		

2. Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни - професійна підготовка на основі базових знань та навичок, фахівців садово-паркового господарства для вирішення питань з організації робіт по експлуатації садово-паркових об'єктів і формування стійких, естетично-цінних насаджень з урахуванням регіональних особливостей і кліматичних умов південного сходу України.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною.

Загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 07. Здатність раціонального використання рекреаційного потенціалу регіону для збереження довкілля.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 04. Здатність до управління об'єктами садово-паркового господарства, їх функціонального використання, охорони, захисту та організації робіт з урбомоніторингу і інвентаризації об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів рекреаційного призначення, об'єктів культурної спадщини та агроландшафтів півдня України.

СК 10. Здатність здійснювати технічні розрахунки в проектах, техніко-економічне обґрунтування і функціонально-вартісний аналіз ефективності проєктованих заходів.

СК 16. Здатність оцінювати регіональні особливості ґрунтових та кліматичних умов для розробки технології вирощування декоративних рослин, проєктування і експлуатації садово-паркових об'єктів з урахуванням тенденцій глобальних змін клімату.

4. Результати навчання:

ПР 01. Обґрунтовувати технологічні процеси інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів рекреаційного призначення та агроландшафтів півдня України.

ПР 02. Організовувати та здійснювати роботи з урбомоніторингу і інвентаризації на об'єктах садово-паркового господарства, об'єктів рекреаційного призначення, природних і культурних ландшафтів та складання кадастру зелених насаджень.

ПР 05. Пропонувати та організовувати еколого-біологічні та технологічні заходи створення та утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів рекреаційного призначення, природних і культурних ландшафтів.

ПР 06. Планувати і організовувати роботи з інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів рекреаційного призначення, природних і культурних ландшафтів.

ПР 12. Створювати об'єкти озеленення різного призначення та підбирати комплекс робіт по догляду за рослинами у насадженнях.

5. Критерії оцінювання

Основним видом контролю знань, умінь, навичок та способів їх застосування є поточний контроль, для якого використовується національна шкала "відмінно", "добре", «задовільно», "незадовільно" з відповідними до неї балами, тобто числами "5", "4", "3", "2". Ці бали виставляються за кожне практичне заняття в академічний журнал.

Самостійно підготовлені теми або розв'язані окремі завдання, що винесені для самостійного опрацювання, оцінюються як частина теми практичного заняття.

Критерії оцінювання діяльності здобувачів на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи наведені у табл. 1.

Таблиця 1.

Критерії оцінювання діяльності студентів на практичних заняттях

Бали	Критерії
5	Дано повну правильну відповідь, на підставі вивчених теорій, концепцій, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; відповідь самостійна, допустимі 1-2 несуттєві помилки (це помилки, при яких відповідь є правильною, але помилки у вигляді некоректних висловлювань).
4	Дано правильну відповідь на підставі вивчених теорій, концепцій, законів, ідей тощо; матеріал усвідомлено, викладено в певній логічній послідовності, літературною мовою; допустимі 2-3 несуттєві помилки, виправлені за допомогою викладача, або деяка неповнота відповіді, неточність у викладенні матеріалу.
3	Навчальний матеріал в основному викладений повно, але при цьому допущені 1-2 грубі помилки (наприклад, невміння застосовувати закони і теорії, правила до пояснення нових фактів); відповідь неповна, хоча і відзначається необхідною глибиною, побудована незв'язно. Допустима незначна допомога викладача (навідні питання).
2	Відповідь виявляє незнання або нерозуміння значної частини навчального матеріалу; допущені істотні помилки, які не

	виправляються за допомогою викладача, матеріал викладений незв'язно.
--	--

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складовою результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати кожної контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за кожну контрольну точку (КТ) складає 50 балів.

Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60% від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40% балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів.

Співвідношення балів національної та ECTS шкали оцінювання наведено в табл. 2.

Таблиця 2
Шкали оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- екзамен;
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань;

7. Програма навчальної дисципліни

Блок 1. Організація здачі та приймання садово-паркових об'єктів у експлуатацію.

Тема 1. Вступ. Місце дисципліни в системі аграрних і біологічних наук. Основні правила прийому-здачі СПО у експлуатацію.

Тема 2. Основні аспекти організації робіт у садово-парковому господарстві. Призначення комісій на приймання і здачу об'єкту у експлуатацію.

Тема 3. Вимоги, що пред'являються до конструктивних елементів озеленення та благоустрою на садово-паркових об'єктах, які здаються в експлуатацію.

Тема 4. Роботи із підготовки садово-паркових об'єктів до здачі у експлуатацію. Основні документи та порядок їх заповнення у разі прийняття чи здачі об'єктів у експлуатацію.

Тема 5. Склад технічної документації при передачі садово-паркових об'єктів в експлуатацію.

Блок 2. Експлуатація зелених насаджень на садово-паркових об'єктах

Тема 6. Догляд за деревами і чагарниками в процесі експлуатації садово-паркових об'єктів. Догляд за надземною частиною. Формовочна обрізка (прищипка і укорочування, формування і прорідження крони). Санітарна обрізка. Омолоджування дерев. Догляд за стовбурами і дощування крони. Позакоренева живлення.

Тема 7. Види обрізки чагарників в залежності від їх біологічних особливостей. Формування і експлуатація живоплотів

Тема 8. Диференційована система експлуатації зелених насаджень в умовах міста. Методи діагностики якісного стану насаджень на об'єктах. Поняття про життєздатність дерев та чагарників.

Тема 9. Догляд за надземною частиною дерев і чагарників з врахуванням розвитку корневих систем. Норми поливу. Застосування системних гідробурів при догляді за деревами. Утеплення корневих систем на зиму. Внесення добрив.

Тема 10. Система захисту дерев та чагарників від пошкоджень та захворювань на садово-паркових об'єктах.

Тема 11. Експлуатація газонів на садово-паркових об'єктах. Догляд за трав'яним покриттям та дерниною. Боротьба з бур'янами, з шкідниками та хворобами. Ремонт газонів.

Тема 12. Особливості утримання і експлуатації квітників на садово-паркових об'єктах (полив, рихлення ґрунту, внесення добрив та ін.) і забезпечення їх декоративності.

Тема 13. Складання технологічних схем щодо догляду за зеленими насадженнями на садово-паркових об'єктах.

Блок 3. Правила догляду за інженерними мережами та спорудами і обладнанням на садово-паркових об'єктах

Тема 14. Утримання доріжок і майданчиків на садово-паркових об'єктах. Капітальний та поточний ремонт. Складання технологічних карт щодо догляду за доріжками та майданчиками.

Тема 15. Збереження і профілактичний ремонт садово-паркових споруд та обладнання. Складання технологічних карт щодо догляду за садово-парковими спорудами і обладнанням

Тема 16. Основні технологічні характеристики та параметри обладнання, машин і механізмів, які використовуються для устаткування і механізації робіт на садово-паркових об'єктах.

Тема 17. Організація проведення інвентаризаційних робіт і моніторингу стану зелених насаджень на садово-паркових об'єктах.

Тема 18. Розробка технологічних схем експлуатації різноманітних об'єктів озеленення.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем*	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	у с ь о г о	у тому числі					у с ь о г о	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с/р.		л	пр	лаб	інд	с/р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Блок I. Організація здачі та приймання садово-паркових об'єктів у експлуатацію												
Тема 1. Вступ. Місце дисципліни в системі аграрних і біологічних наук. Основні правила	6	2	2			2						

прийому-здачі СПО у експлуатацію.												
Тема 2. Основні аспекти організації робіт у садово-парковому господарстві. Призначення комісій на приймання і здачу об'єкту у експлуатацію.	6		2			4						
Тема 3. Вимоги, що пред'являються до конструктивних елементів озеленення та благоустрою на садово-паркових об'єктах, які здаються в експлуатацію.	6		2			4						
Тема 4. Роботи із підготовки садово-паркових об'єктів до здачі у експлуатацію. Основні документи та порядок їх заповнення у разі прийняття чи здачі об'єктів у експлуатацію.	8	2	2			4						
Тема 5. Склад технічної документації при передачі садово-паркових об'єктів в експлуатацію.	6		2			4						
Разом за блоком I	32	4	10			18						
Блок II. Експлуатація зелених насаджень на садово-паркових об'єктах												
Тема 6. Догляд за деревами і чагарниками в процесі експлуатації садово-паркових об'єктів.	6	2	2			2						
Тема 7. Види обрізки чагарників в залежності від їх	4		2			2						

біологічних особливостей. Формування і експлуатація живоплотів												
Тема 8. Диференційована система експлуатації зелених насаджень в умовах міста. Методи діагностики якісного стану насаджень на об'єктах.	4	2				2						
Тема 9. Догляд за надземною частиною дерев і чагарників.	4		2			2						
Тема 10. Система захисту дерев та чагарників від пошкоджень та захворювань на садово-паркових об'єктах.	4	2				2						
Тема 11. Експлуатація газонів на садово-паркових об'єктах. Догляд за трав'яним покриттям та дерниною. Боротьба з бур'янами, з шкідниками та хворобами. Ремонт газонів.	4		2			2						
Тема 12. Особливості утримання і експлуатації квітників на садово-паркових об'єктах (полив, рихлення ґрунту, внесення добрив та ін.) і забезпечення їх декоративності.	4		2			2						
Тема 13. Складання технологічних схем щодо догляду за	4		2			2						

зеленими насадженнями на садово-паркових об'єктах.												
Разом за блоком II	34	6	12			16						
Блок III. Правила догляду за інженерними мережами та спорудами і обладнанням на садово-паркових об'єктах												
Тема 14. Утримання доріжок і майданчиків на садово-паркових об'єктах. Капітальний та поточний ремонт. Складання технологічних карт щодо догляду за доріжками та майданчиками.	4		2			2						
Тема 15. Збереження і профілактичний ремонт садово-паркових споруд та обладнання. Складання технологічних карт щодо догляду за садово-парковими спорудами і обладнанням.	4		2			2						
Тема 16. Основні технологічні характеристики та параметри обладнання, машин і механізмів, які використовуються для устаткування і механізації робіт на садово-паркових об'єктах.	6	2				4						
Тема 17. Організація проведення інвентаризаційних робіт і моніторингу стану зелених насаджень на	4		2			2						

садово-паркових об'єктах.												
Тема 18. Розробка технологічних схем експлуатації різноманітних об'єктів озеленення.	6	2	2			2						
Разом за блоком III	24	4	8			12						
Усього годин	90	14	30			46						

9. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Вступ. Місце дисципліни в системі аграрних і біологічних наук. Основні правила прийому-здачі СПО у експлуатацію.	2
2	Роботи із підготовки садово-паркових об'єктів до здачі у експлуатацію.	2
3	Догляд за деревами і чагарниками в процесі експлуатації садово-паркових об'єктів.	2
4	Диференційована система експлуатації зелених насаджень в умовах міста. Методи діагностики якісного стану насаджень на об'єктах.	2
5	Система захисту дерев та чагарників від пошкоджень та захворювань на садово-паркових об'єктах.	2
6	Основні технологічні характеристики та параметри обладнання, машин і механізмів, які використовуються для устаткування і механізації робіт на садово-паркових об'єктах.	2
7	Розробка технологічних схем експлуатації різноманітних об'єктів озеленення.	2
	Всього	14

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Форми контролю	Кількість годин
1	Правила прийому-здачі СПО у експлуатацію.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань.	2
2	Основні аспекти організації робіт у садово-парковому господарстві. Призначення комісій на приймання і здачу об'єкту у експлуатацію.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації	2

		проблемно-пошукових завдань	
3	Вимоги, до конструктивних елементів озеленення та благоустрою на садово-паркових об'єктах, які здаються в експлуатацію.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
4	Основні документи та порядок їх заповнення у разі прийняття чи здачі об'єктів у експлуатацію.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
5	Склад технічної документації при передачі садово-паркових об'єктів в експлуатацію.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
6	Догляд за деревами і чагарниками в процесі експлуатації садово-паркових об'єктів (формувальна і санітарна обрізки, омолодження дерев).	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
7	Види обрізки чагарників в залежності від їх біологічних особливостей. Формування і експлуатація живоплотів	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
8	Догляд за надземною частиною дерев і чагарників.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
9	Експлуатація газонів на садово-паркових об'єктах. Ремонт газонів.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
10	Особливості утримання і експлуатації квітників на садово-паркових об'єктах.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2

11	Складання технологічних схем щодо догляду за зеленими насадженнями на садово-паркових об'єктах.	Презентації проблемно-пошукових завдань	2
12	Утримання доріжок і майданчиків на садово-паркових об'єктах. Капітальний та поточний ремонт. Складання технологічних карт щодо догляду за доріжками та майданчиками.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
13	Збереження і профілактичний ремонт садово-паркових споруд та обладнання.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
14	Організація проведення інвентаризаційних робіт і моніторингу стану зелених насаджень на садово-паркових об'єктах.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
15	Розробка технологічних схем експлуатації різноманітних об'єктів озеленення.	Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань	2
	Всього		30

11. Теми для самостійного опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні правила прийому-здачі СПО у експлуатацію.	2
2	Основні аспекти організації робіт у садово-парковому господарстві. Призначення комісій на приймання і здачу об'єкту у експлуатацію.	4
3	Вимоги, до конструктивних елементів озеленення та благоустрою на садово-паркових об'єктах, які здаються в експлуатацію.	4
4	Основні документи та порядок їх заповнення у разі прийняття чи здачі об'єктів у експлуатацію.	4
5	Склад технічної документації при передачі садово-паркових об'єктів в експлуатацію.	4
6	Догляд за деревами і чагарниками в процесі експлуатації садово-паркових об'єктів (формувальна і санітарна обрізки, омолодження дерев).	2
7	Види обрізки чагарників в залежності від їх біологічних особливостей. Формування і експлуатація живоплотів	2
7	Методи діагностики якісного стану насаджень на об'єктах.	2
8	Догляд за надземною частиною дерев і чагарників.	2

9	Система захисту дерев та чагарників від пошкоджень та захворювань на садово-паркових об'єктах.	2
10	Експлуатація газонів на садово-паркових об'єктах. Догляд за трав'яним покриттям та дерниною. Боротьба з бур'янами, з шкідниками та хворобами. Ремонт газонів.	4
11	Складання технологічних схем щодо догляду за зеленими насадженнями на садово-паркових об'єктах.	2
12	Утримання доріжок і майданчиків на садово-паркових об'єктах. Капітальний та поточний ремонт. Складання технологічних карт щодо догляду за доріжками та майданчиками.	2
13	Збереження і профілактичний ремонт садово-паркових споруд та обладнання. Складання технологічних карт щодо догляду за садово-парковими спорудами і обладнанням.	2
14	Характеристики та параметри обладнання, машин і механізмів, які використовуються для устаткування і механізації робіт на садово-паркових об'єктах.	4
15	Організація проведення інвентаризаційних робіт і моніторингу стану зелених насаджень на садово-паркових об'єктах.	2
16	Розробка технологічних схем експлуатації різноманітних об'єктів озеленення.	2
	Всього	46

12. Методи навчання

Лекції, практичні заняття, презентації, проблемно-пошукові завдання, робота в малих групах

13. Методи і форми контролю

Усне опитування, письмовий, тестовий контроль, презентації проблемно-пошукових завдань, періодичний контроль (перша та друга контрольні точки), екзамен.

14. Рекомендована література

Основна

1. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць / В. П. Кучерявий. – Львів: Світ, 2005. – 456 с.
2. Жирнов А. Д. Будівництво і експлуатація садово-паркових об'єктів. Навчальний посібник для курсового та дипломного проектування. - Львів, 1999.
3. Матвієнко О. В. Організація робіт в садово-парковому будівництві і господарстві: Конспект лекцій / О.В. Матвієнко, 2015. – 425 с.

4. Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах і селищах міського типу України : ГКН 03. 08. 007 - 2002: Затверджено наказом Держбуду України 24. 12. 2001 № 226. – К., 2002. – 20 с.
5. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи та проведення практичних занять із навчальної дисципліни «Експлуатація садово-паркових об'єктів» (для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 206 – Садово-паркове господарство) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. С. І. Мусієнко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 43 с.
6. Рекомендації з розроблення технологічних карт з утримання зелених насаджень. Затверджено наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 24.11.2008 №364. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://uazakon.com/documents/date_3z/pg_gmwlsq/index.htm

Допоміжна

1. Білоконь Ю. М. Проблеми містобудівного розвитку територій. Навчальний посібник. / За редакцією І. О.Фоміна. – К.: Укрархбудінформ, 2001. – 79 с.
2. Лаптев О.О. Екологічна оптимізація біогеоценотичного покриву в сучасному урболандшафті. - К.: Укр. екол. акад. наук, 1998. - 208 с.
3. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України № 105 від 10.04.2006 р.).
4. Порядок проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів // Наказ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства 2003. –154.
5. Закон України Про благоустрій населених пунктів (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 16 вересня 2008 року N 509-VI, від 5 листопада 2009 року N 1704-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280715>
6. Методика визначення обсягів фінансування на утримання 1 га зелених насаджень. Затверджено наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України 09.01.2007 № 2. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=03SGC81E68>